

ZÁKLADNÍ LITERATURA

- Gebauer J., *Historická mluvnice jazyka českého, I. Hláskosloví*, 1. vyd. Praha 1894, 2. vyd. 1963 (vyd. M. Komárek)
- Trávníček Fr., *Historická mluvnice československá*, Praha 1935
- Hujer O., *Vývoj jazyka československého, Československá vlastivěda III — Jazyk*, Praha 1934, 1—83
- Hujer O., *Úvod do dějin jazyka českého*, 3. vyd. Praha 1946 (vyd. V. Machek)
- Liewehr F., *Einführung in die historische Grammatik der tschechischen Sprache*, I/1 — Lautlehre, Brno 1933
- Lehr-Spławiński T.—Stieber Z., *Gramatyka historyczna języka czeskiego*, I, 1957
- Komárek M., *Historická mluvnice česká I — Hláskosloví*, 1. vyd. Praha 1958, 2. vyd. 1962
- Dostál A., *Nástin dějin českého a slovenského jazyka*, Praha 1954 (učební text)
- Lamprecht A.—Šlosar D., *Vývoj českého hláskosloví a tvarosloví*, 1962 (skripta SPN)
- Lamprecht A.—Šlosar D.—Bauer J., *Vývoj mluvnického systému českého jazyka*, 1964 (skripta SPN)
- Stanislav J., *Dejiny slovenského jazyka I*, Bratislava 1956, 1958
- Pauliny E., *Fonologický vývin slovenčiny*, Bratislava 1963
- Krajčovič R., *Náčrt dejín slovenského jazyka*, Bratislava 1964
- Cuřín F.—Koudela B.—Mátľ A.—Svěrák F., *Vývoj českého jazyka a dialektologie*, Praha 1962
- Havránek B., *Vývoj spisovného jazyka českého, Československá vlastivěda, řada II, Spisovný jazyk český a slovenský*, Praha 1936, 1—144
- Havránek B., *Nářečí česká, Československá vlastivěda III — Jazyk*, Praha 1934, 84—218
- Vážný V., *Nářečí slovenská, Československá vlastivěda III — Jazyk*, Praha 1934, 219—310
- * * *
- Havránek B., *K depalatalizaci v oblasti českého jazyka*, Listy filologické 67, 1940, 266—279
- Šimek F., *Jotace po j a ň*, Časopis pro moderní filologii 31, 1948, 249—252
- Šmilauer V., *Staročeská přehláska o > ě*, Časopis pro moderní filologii 33, 1950, 72
- Komárek M., *K fonetické povaze staročeského ě*, Studie a práce lingvistické I, 1954, 90—98
- Komárek M., *K palatalizaci souhlásek ve staré češtině*, Slovo a slovesnost 15, 1954, 105—109
- Lamprecht A., *Vývoj hláskového systému českého národního jazyka se zvláštním zřetelem k nářečím na Moravě a ve Slezsku*, Slovo a slovesnost 17, 1956, 65—78
- Komárek M., *Zur Entwicklung des tschechischen Vokalsystems*, Zeitschrift für Slavistik 1, 1956, 4, 14—32; 2, 1957, 1, 52—60
- Krajčovič R., *Zmena g > γ (> ħ) v západoslovenskej skupine*, Slavia 26, 1957, 341—357
- Krajčovič R., *Spoluhlásková skupina zg v slovenčine a češtině*, Slavia 26, 1957, 514—516

- Lamprecht A., *K otázce vlivu jazyka na jazyk*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 6, 1958, 88—92
- Vachek J., *K znělostnímu protikladu souhlásek v češtině a v angličtině*, Studie ze slovanské jazykovědy, Praha 1958, 15—27
- Vachek J., *The Place of the Sound /ř/ in the Structures of Slavonic Languages*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 11, 1963, 81—92
- Jakobson R., *Řeč a písemnictví českých židů v době přemyslovské*, Kulturní sborník ROK (New York), 1957
- Komárek M., *Staročeská změna ý > ej a její poměr ke změně aj > ej*, Listy filologické 5 (80), 1957, 264—268, LF 6 (81), 1958, 98—100
- Komárek M., *K depalatalizaci souhlásek v češtině*, Slovo a slovenost 21, 1960, 173—186
- Kamiš A., *K rozsahu protetického v v 16. století*, Slavica Pragensia 1, 1959, 87—90
- Komárek M., *Dvě poznámky k praslovanskému a českému fonologickému vývoji*, Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Philologica I, 1960, 33—41
- Rospond St., *Wybrane zagadnienia glosowni staroczeskiej*, Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, 15 A, 1960
- Krajčovič R., *O příčinách vzniku západoslovanskéj kontrakcie*, Slavica Pragensia IV, 1962, 111—115
- Marešková D., *K rozšíření změny ie > í a uo > ú v XV. stol.*, Listy filologické 80, 1957, 232—236, LF 81, 1958, 85—97
- Komárek M., *K monogenezi a polygenezi fonologických jevů v slovanských jazycích*, Čs. přednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii, 1963, 47—50
- Vachek J., *K otázce vlivu vnějších činitelů na vývoj jazykového systému*, Slavica Pragensia IV, 1962, 35—46
- Komárek M., *K dialektice jazykového vývoje*, Slavica Pragensia IV, 1962, 19—26
- Rospond St., *Spirantyzacja g — h w języku staroczeskim*, Studia linguistica in honorem Thaddeu Lehr-Splawiński, 1963, 489—498
- Komárek M., *Gebauerovo historické hláskosloví ve světle dalšího bádání*, J. Gebauer, Historická mluvnice I, 2. vyd. Praha 1963, 723—764
- Lamprecht A., *Sur le développement et la perte de la corrélation de mouillure en ancien tchéque*, Travaux linguistiques de Prague 1, 1964, 115—124
- Lamprecht A., *Nový pohled na měkkostní korelaci ve staré češtině*, Sborník fil. fak. Brno A 12, 1964, 97—103
- Lamprecht A., *Ještě k měkkostní korelaci a ke ztrátě jotace ve staré češtině*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 13, 1965, 97—100
- Trost P., *Deutsch-tschechische Zweisprachigkeit*, sb. Deutsch-tschechische Beziehungen im Bereiche der Sprache und Kultur, Berlín 1965, 21—28
- Lamprecht A., *Zur Frage der tschechisch-deutschen Sprachkonvergenz*, sb. Deutsch-tschechische Beziehungen ..., 29—33
- Komárek M., *Altschechische Gebete im Itinerarium Johannes Butzbachs*, sb. Deutsch-tschechische Beziehungen ..., 73—86
- * * *
- Jakobson R., *Remarques sur l'évolution phonologique du russe comparée à celle des autres langues slaves*, TCLP II, Praha 1929
- Durnovo N., *K voprosu o vremeni raspadenija obščeslavjanskogo jazyka*, Sborník prací I. sjezdu slovanských filologů, Praha, 1929, 514 n.
- Horálek K., *Úvod do studia slovanských jazyků*, 2. vyd. Praha 1962
- Mareš F. V., *Vznik slovanského fonologického systému a jeho vývoj do konce období slovanské jazykové jednoty*, Slavia 25, 1956, 443—495
- Lamprecht A., *Neskol'ko zamečanií o razvitii fonetičeskoj sistemy praslavjanskogo jazyka*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 4, 1956, 17—23

Lamprecht A., *Vývoj hláskového systému polského jazyka*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 5, 1957, 39—44

Šaumjan S., *Istorija sistemy diferencial'nych elementov v pol'skom jazyke*, Moskva 1958

Lamprecht A., *K vývoji západoslovanského samohláskového systému*, Československé přednášky pro IV. mezinár. sjezd slavistů v Moskvě, Praha 1958, 125—135

Trost P., *Německé vlivy na slovanské jazyky*, Čs. přednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii, 1963, 29—30

Paúlíny E., *Periodizácia dejín fonologického a morfológického systému v západnej slovančine*, Čs. přednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii, 1963, 87—94

* * *

Bělič J., *Šedm kapitól o češtině*, Praha 1955

Havránek B., *Studie o spisovném jazyce*, Praha 1963

Knop A., *Spisovná čeština ve Slezsku v 16. století*, Spisy pedagogické fakulty v Ostravě, Praha 1965

Hujer O., *Přispěvky k historii a dialektologii českého jazyka*, Praha 1961

Skalička V., *Vývoj české deklinace*, Studie Pražského lingvistického kroužku 4, Praha 1941

* * *

Mnoho materiálu pro vývoj fonologického systému poskytl i dialektologické práce. Byly již uvedeny dvě základní práce, a to B. Havránek, *Nářečí česká*, a V. Vážný, *Nářečí slovenská*, publikované v Československé vlastivědě III, 1934 a obsahující obsáhlou starší literaturu. Nevýčerpatelnou studnicí materiálového poučení je pak i dodnes Bartošova *Dialektologie moravská*, I, Brno 1886, II, Brno 1895.

Další dialektologická literatura:

Kellner A., *Štramberské nářečí*, Brno 1939

Kellner A., *Východoláská nářečí* I, Brno 1946, II, Brno 1949

Svěrák F., *Boskovické nářečí*, Brno 1941

Lamprecht A., *Středoopavské nářečí*, Praha 1953

Lamprecht A., *Slovník středoopavského nářečí*, Ostrava 1963

Bělič J., *Dolská nářečí na Moravě*, Praha 1954

Voráč J., *Česká nářečí jihozápadní* I, Praha 1955

Kopečný F., *Nářečí Určic a okolí*, Praha 1957

Svěrák F., *Karlovícké nářečí*, Praha 1957

Utěšený S., *Nářečí přechodného pásu česko-moravského, Hláskosloví*, Praha 1960

Skulina J., *Severní pomezí moravskoslovenských nářečí*, Praha 1964

Vašek A., *Jazykové vlivy karpatské salašnické kolonizace na Moravě*, Rozpravy ČSAV (v tisku)

Siatkowski J., *Dialekt czeski okolic Kudowy*, Wrocław 1962

Pro novou Československou vlastivědu připravuje rozsáhlou syntetickou studii o českých dialektech J. Bělič, slovenská nářečí pak v ní popíše J. Štolic.

Z článků a studií mají pro historickou fonologii význam zejména historicky zaměřené studie a dále studie jazykově zeměpisné.

Havránek B., *K historické dialektologii*, Slovo a slovesnost 16, 1955, 153—159

Utěšený S., *Poznámky k dnešní situaci české historické dialektologie*, Slovo a slovesnost 16, 1955, 146—153

Lamprecht A., *K otázce lašských nářečí*, Slovo a slovesnost 16, 1955, 140—146

Utěšený S., *K otázce původu českých nářečních oblastí*, Slavia 27, 1958, 188—208

*

Kellner A., *K opavskému jazykovému zeměpisu*, Slez. sb. 1952, 103—112

Brněnský dialektologický kolektiv, *K diferenciaci moravskoslovenských nářečí a k jejich vztahu k českému národnímu jazyku*, Sborník fil. fak. Brno, A 3, 1954, 18—31

Lamprecht A., *Z jazykového zeměpisu lašského*, sb. Adolfu Kellnerovi, Opava 1954, 34—43

- Bělič J., *Postavení moravské slovenštiny*, sb. Adolfu Kellnerovi, Opava 1954, 112—118
- Vašek A., *Z jazykového zeměpisu Rožnovska a Valašskomeziříčska*, sb. Adolfu Kellnerovi, Opava 1954, 112—118
- Matějek F., *K otázky stáří hanáckých nářečí*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 4, 1956, 51—58
- Kopečný F., *Nové rozdělení jazyků slovanských a v souvislosti s tím i problém nářečí lašských*, Česko-polský sborník vědeckých prací II, Praha 1955, 9—26
- Chloupek J.—Studnička A., *K postavení kopaničářských dialektů mezi nářečmi východomoravskými*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 3, 1955, 42—48
- Šlosar D., *Dnešní rozdělení nářečí na východní Moravě*, Studie ze slovanské jazykovědy, 1958, 387—390
- Kopečný F., *Mapy k diferenciaci severohanácké oblasti*, Studie ze slovanské jazykovědy, 1958, 383—386
- Chloupek J., *Diferenciace východomoravských nářečí*, Vlastivědný věstník moravský 14, 1959, 80—85
- Lamprecht A., *K hláskovému systému v obcích Veřovice a Spálov na pomezí laško-východomoravském*, sb. Rodné zemi, Brno 1958, 290—292
- Balhar J., *Příspěvek k vymezení východních hranic moravské laštiny*, sb. Rodné zemi, Brno 1958, 285—290
- Balhar J., *Západoopavský nářeční typ*, Slez. sb. 58, 1960, 378—383
- Skulina J., *Lašské okrajové nářečí na Pštíně*, Slez. sb. 59, 1961, 229 n.
- Lamprecht A., *K fonologickému systému v lašských nářečích*, Slavica Pragensia IV, 1962, 97 až 105
- Voráč J., *Jihočeská změna zdvojených zubnic a sykavek*, NŘ 45, 1962, 137—146
- Valíková D., *Současný stav pavlovského výběžku severozápadně od Velkého Meziříčí*, Sborník prací fil. fak. Brno, A 12, 1964, 216—226
- Králík St., *K otázce přechodovosti samohláskového systému keletčského nářečí*, Sborník fil. fak. Brno, A 13, 1965, 101—108
- Další materiál k problematice historické fonologie je obsažen i v jiných článcích, studiích a textech našich dialektologů (A. Kellnera, Fr. Svěráka, J. Běliče, Fr. Kopečného, A. Lamprechta, J. Voráče, S. Utěšeného, J. Chloupka, A. Vaška, J. Skuliny, V. Michálkové, J. Balhara, P. Jančáka, L. Bachmana, M. Rackové, R. Šrámka, E. Lotka, D. Valíkové, L. Pallase aj.).

* * *

Podrobná bibliografie je zachycena v knižních bibliografiích Z. Tyla:

Tyl Z., *Bibliografie české lingvistiky za léta 1945—50*, Praha 1955

Tyl Z., *Bibliografie české lingvistiky 1951—1955*, Praha 1957

Tyl Z., *Bibliografie české lingvistiky 1956—1960*, Praha 1963